

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

Prijedlog zakona broj:

N a c r t

**PRIJEDLOG
ZAKONA O JEDNOKRATNOM POREZU NA IMOVINU**

Zagreb, 30. listopada 2002.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o jednokratnom porezu na imovinu fizičkih i pravnih osoba stečenu tijekom pretvorbe i privatizacije sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prijedlogom zakona o jednokratnom porezu na imovinu uređuje se plaćanje jednokratnog poreza na imovinu fizičkih i pravnih osoba koja je stečena:

- tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka i
- u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari.

Prihodi ostvareni po Prijedlogu zakona prihod su državnog proračuna a namijenjeni su poticanju razvoja i zapošljavanja.

Prijedlog zakona je u skladu s Programom Vlade Republike Hrvatske do kraja 2003. godine (programski prioriteti), koji je prihvatio Hrvatski sabor 30. srpnja 2002. godine. Jedan je od programskih prioriteta i djelovanje protiv kriminala u pretvorbi na način:

- uspoređivanje imovinskog stanja obveznika prije procesa pretvorbe s današnjim, te razrezivanje "kaznenoga" poreza, ukoliko se ukupni porezi koje je obveznik platio u tom razdoblju, ne poklapaju s porezima koje je bio dužan platiti s obzirom na razliku u imovinskom stanju
- intenziviranje progona počinitelja kaznenih djela u pretvorbi i privatizaciji i davanje prioriteta sankcioniranju tih kaznenih djela od strane ovlaštenih državnih tijela.

Napominjemo, da je Državni ured za reviziju na temelju članka 10. Zakona o reviziji pretvorbe i privatizacije obavio odnosno obavlja reviziju pretvorbe i privatizacije društvenih poduzeća provedenih na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća koji je donesen 18. travnja 1991. godine i Zakona o privatizaciji koji je donesen 1. ožujka 1996. godine.

Izješća Državnog ureda za reviziju ukazuju da pretvorba i privatizacija u određenim društvima nije provedena u skladu s odredbama navedenih propisa.

Radi toga, a uzimajući u obzir i zahtjeve najšire javnosti, predlaže se donošenje posebnog zakona na temelju kojega bi se jednokratno oporezivala imovina fizičkih i pravnih osoba stečena:

- iz izvora za koji se ne može u postupku oporezivanja utvrditi valjana pravna osnova stjecanja,
- iz izvora koji nisu bili oporezivani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora,
- posebnim pogodnostima koje je imao njezin stjecatelj.

Prijedlogom zakona uređuje se utvrđivanje porezne osnovice na način da istu čini vrijednost imovine na dan 31. 12. 2002. godine te propisuju progresivne stope oporezivanja.

Prema Prijedlogu zakona zaključak o pokretanju postupka o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu donosi Porezna uprava (alternativa: povjerenstvo imenovano od Vlade RH) , a za provođenje postupka i donošenje rješenja nadležna je Porezna uprava.

Temeljni je cilj Prijedloga zakona da se jednokratno oporezuju osobe koje su sudjelovale u pretvorbi i privatizaciji kao i osobe koje su imovinu stekle nasljeđivanjem ili na drugi način bez naknade od poreznih obveznika koji su sudjelovali u postupku pretvorbe i privatizacije protivno propisima, te i osobe koje su imovinu stekle u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari.

Riječ je o osobama koje su stekle imovinu izbjegavanjem plaćanja zakonskih obveza odnosno korištenjem posebnih pogodnosti koje nisu bile dostupne svim osobama Republike Hrvatske, dakle oporezuje se imovina osoba koju nije bilo moguće steći na zakonit način.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona ne treba osigurati posebna sredstva u državnom proračunu.

PRIJEDLOG
ZAKONA O JEDNOKRATNOM POREZU
NA IMOVINU

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom utvrđuje jednokratni porez na imovinu fizičkih ili pravnih osoba koja je:

1. stečena ili će biti stečena tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka,
2. stečena u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave,
3. stečena u poslovanju s pravnim osobama u kojima je Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave, bila isključivi ili većinski dioničar ili udjelničar.

(2) Prihodi ostvareni po ovome Zakonu prihod su državnog proračuna a namijenjeni su za poticanje razvoja i zapošljavanja.

II. PREDMET OPOREZIVANJA

Članak 2.

(1) Predmet oporezivanja je imovina iz članka 1. ovoga Zakona ako je:

1. stečena izravno ili neizravno iz izvora za koji se ne može u postupku oporezivanja utvrditi valjana pravna osnova stjecanja,
2. stečena izravno ili neizravno iz izvora koji nisu bili oporezivani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora,
3. stečena posebnim pogodnostima koje je imao njezin stjecatelj.

(2) Imovinom stečenom iz izvora bez valjane pravne osnove u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka smatrat će se osobito imovina koja je stečena radnjama koje imaju značenje kaznenog djela ili koja je stečena pravnim poslovima koji su protivni načelima pravnog poretka, prisilnim propisima ili javnom moralu.

(3) Imovinom stečenom pod posebnim pogodnostima u smislu stavka 1. točke 3. ovoga članka smatrat će se osobito ona imovina ako je:

1. stečena bez naknade, odnosno uz naknadu koja je bila bitno niža od naknade koja bi se mogla smatrati primjerenom uzimajući u obzir vrijednost te imovine u vrijeme stjecanja, opće stanje na tržištu te posebne okolnosti pod kojima je došlo do stjecanja, a naročito ako je stečena uz naknadu koja je bila niža za jednu trećinu od primjerene.

2. stjecatelju ili pravnoj osobi čiji je on u vrijeme stjecanja bio dioničar, udioničar ili član, dana određena sredstva ili omogućeno osiguranje ili namirenje na koje stjecatelj ili pravna osoba u vrijeme kada je odgovarajuća radnja poduzeta nije imala pravo,

3. stjecatelj za isporučenu robu ili pružene usluge primio naknadu koja je bila bitno viša od tržišne cijene odnosno cijene po kojoj se na tržištu kad je ugovor sklopljen ili ispunjen isporučivala takva roba ili po kojoj su se pružale takve usluge, a naročito ako je od te cijene bila viša za jednu petinu.

III. POREZNI OBVEZNIK

Članak 3.

(1) Porezni obveznik je pravna ili fizička osoba koja je imovinu stekla na način propisan člankom 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Porezni obveznik je i druga fizička ili pravna osoba koja je imovinu stekla ili će ju steći do dana okončanja postupka oporezivanja prema ovome Zakonu, bez naknade ili posebnim pogodovanjem od strane prednika koji je tu imovinu stekao na način utvrđen člankom 1. i 2. ovoga Zakona.

IV. POREZNA OSNOVICA

Članak 4.

(1) Poreznu osnovicu za imovinu stečenu izravno ili neizravno iz izvora za koje ne postoji valjana pravna osnova, čini vrijednost te imovine na dan 31. prosinca 2002. Ako je ta imovina stečena nakon 31. prosinca 2002., poreznu osnovicu čini vrijednost te imovine zadnjeg dana tromjesečja u kojem je stečena.

(2) Poreznu osnovicu za imovinu stečenu iz neoporezivanih izvora ili na temelju posebnih pogodnosti, čini vrijednost te imovine na dan 31. prosinca 2002. odnosno zadnjeg dana tromjesečja u kojem je ta imovina stečena nakon 31. prosinca 2002. umanjena za:

1. za troškove stjecanja uz valutnu klauzulu,
2. pri stjecanju preuzete obveze, s valutnom klauzulom, koje su podmirene i
3. izvršena ulaganja u cilju očuvanja i uvećanja vrijednosti te imovine.

V. POREZNE STOPE

Članak 5.

Jednokratni porez plaća se u sljedećim iznosima i po sljedećim stopama:

Porezna osnovica		Iznos poreza u kunama
Od	Do	
400.000,00	600.000,00	35%
600.000,00	800.000,00	70.000,00 + 40% na iznos iznad 600.000,00
800.000,00	1.000.000,00	150.000,00 + 50% na iznos iznad 800.000,00
1.000.000,00	1.200.000,00	250.000,00 + 60% na iznos iznad 1.000.000,00
1.200.000,00	1.400.000,00	370.000,00 + 70% na iznos iznad 1.200.000,00
1.400.000,00		510.000,00 + 80% na iznos iznad 1.400.000,00

VI. POSTUPAK JEDNOKRATNOG OPOREZIVANJA

Nadležnost za pokretanje postupka

Članak 6.

(1) Postupak utvrđivanja jednokratnog poreza pokreće se zaključkom kojeg donosi *Porezna uprava*, (alternativa: *Povjerenstvo imenovano od Vlade Republike Hrvatske*).

(2) Protiv zaključka iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena.

Nadležnost za utvrđivanje poreza i donošenja rješenja

Članak 7.

(1) Za provođenje postupka o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu nadležna je Porezna uprava.

(2) Rješenje o utvrđivanju jednokratnog poreza na imovinu donosi ravnatelj Porezne uprave.

Provođenje postupka

Članak 8.

(1) Hrvatski fond za privatizaciju, Državni ured za reviziju, tijela državne uprave, upravna tijela jedinica područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima, dužne su bez odgode obavijestiti Poreznu upravu-Središnji ured o činjenicama i podacima bitnim za pokretanje postupka utvrđivanja jednokratnog poreza na imovinu, a o kojima vode službenu evidenciju ili o njima imaju saznanja.

Članak 9.

(1) *Provođenje postupka* utvrđivanja jednokratnog poreza na imovinu *počinje* nalogom koji se poreznom obvezniku uručuje neposredno prije početka postupka.

(2) Nalog iz stavka 1. ovoga članka osobito sadrži: naziv donositelja, broj i datum ime odnosno naziv sudionika kome se upućuje, pravni i činjenični temelj, potpis donositelja, uputu o obvezi sudjelovanja poreznog obveznika i posljedice nesudjelovanja, uputu o pravnim posljedicama zbog ometanja ili odbijanja provođenja postupka odnosno nadzora.

(3) Nalogom se poreznom obvezniku utvrđuje i obveza dostavljanja izjave o imovini ili mogućnost da osobno daje izjavu na zapisnik određenog dana .

(4) Rok za davanje pisane izjave iz stavka 3. ovoga članka ne može biti kraći od pet, niti duži od deset dana od dana dostave naloga.

(5) Rok iz stavka 4. ovoga članka se na zahtjev poreznog obveznika ne može produžiti.

(6) Nalog sadrži i upozorenje o kaznenoj i materijalnoj odgovornosti poreznog obveznika za davanje lažne izjave.

(7) Ako porezni obveznik izbjegava primitak naloga o pokretanju postupka ili odbije njegov primitak, dostava će se izvršiti javnim priopćenjem na oglasnoj ploči Porezne uprave Središnjeg ureda i oglasnoj ploči područnog ureda prema prebivalištu ili sjedištu poreznog obveznika a i u dnevnom tisku. Smatra se da je dostava naloga izvršena danom njegova isticanja na oglasnoj ploči.

(8) Protiv naloga o pokretanju postupka utvrđivanja jednokratnog poreza prigovor nije dopušten.

(9) Protiv zaključaka donijetih u postupku jednokratnog oporezivanja žalba nije dopuštena.

Izjava o imovini

Članak 10.

(1) U izjavi o imovini iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona porezni obveznik mora navesti podatke o:

1. imovini na dan 31. prosinca 2002.,
2. imovini čija je vrijednost umanjena tri mjeseca prije 31. prosinca 2002. i
3. imovini stečenoj u razdoblju od 1. siječnja 2003. do dana podnošenja izjave.

(2) U izjavi o imovini porezni obveznik navodi osobito sljedeće podatke o:

1. svakoj pojedinoj nekretnini koja čini njegovu imovinu s naznakom vrste (stambeni objekt ili dio objekta, gospodarski objekt, građevinsko, poljoprivredno zemljište ili šumsko zemljište i drugom), površini i njezinoj vrijednosti,
2. pojedinačnoj pokretnini (zrakoplovi, plovila, motorna vozila, strojevi, dragocjenosti, umjetnička djela, zbirke i drugom),
3. novcu na računu i novčanim depozitima s naznakom pravne osobe kod koje se račun ili depozit vodi,
4. dionicama,
5. poslovnim udjelima,
6. obveznicama i drugim vrijednosnim papirima,
7. drugim pravima koja čine njegovu imovinu,
8. novčanim i drugim tražbinama od fizičkih i pravnih osoba
9. drugoj imovini s naznakom vrste imovine, mjesta gdje se nalazi i njejoj vrijednosti.

(3) U izjavi o imovini porezni obveznik dužan je navesti podatke o pravnoj i činjeničnoj osnovi svojih prava u odnosu na svaki dio te imovine, te dokaze o tim podacima.

(4) U izjavi o imovini porezni obveznik daje podatke o izdacima u vezi sa stjecanjem te imovine i izvršenim ulaganjima, te prilaže dokaze o tome.

(5) U izjavi o imovini porezni obveznik daje podatke o izvorima sredstava za stečenu imovinu.

(6) Potpisom izjave porezni obveznik potvrđuje istinitost, točnost i potpunost iskazanih podataka i vjerodostojnost priloženih isprava.

(7) Za davanje neistinite ili nepotpune izjave o imovini i popisa imovine porezni obveznik odgovara za kazneno djelo davanja lažnog iskaza.

Utvrđivanje činjeničnog stanja

Članak 11.

(1) Porezna uprava dužna je potpuno i istinito utvrditi sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke.

(2) Koje će dokaze izvesti i koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje Porezna uprava, prema svome uvjerenju, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a na temelju rezultata cjelokupnog postupka.

(3) Teret dokaza za činjenice koje umanjuju ili ukidaju poreznu obvezu snosi porezni obveznik.

Članak 12.

(1) Ne treba dokazivati činjenice koje je porezni obveznik iznio u izjavi o imovini ili u tijeku postupka utvrđivanja poreza. Porezna uprava može odlučiti da se dokazuju i takve činjenice, ako ocijeni da su iznijeti podaci neistiniti, nepotpuni ili netočni.

(2) Sporna vrijednost imovine utvrđuje se izvođenjem i ocjenom dokaza, te procjenom provedenom sukladno odredbama Općeg poreznog zakona.

Prethodno pitanje

Članak 13.

(1) Ako Porezna uprava tijekom postupka naiđe na pitanje bez čijeg se rješavanja ne može donijeti odluka o oporezivanju prema ovome Zakonu, a to pitanje čini samostalnu pravnu cjelinu za čije je rješenje nadležan sud ili koji drugi organ, za potrebe ovoga postupka sama će raspraviti to pitanje.

(2) O prethodnom pitanju donosi se poseban zaključak na koji se porezni obveznik ima pravo očitovati na završnom razgovoru nakon provedenog postupka nadzora.

Dokazi

Članak 14.

(1) Činjenice na podlozi kojih se donosi rješenje utvrđuju se provođenjem nadzora kod poreznog obveznika i drugih osoba koje mogu raspolagati činjenicama bitnim za oporezivanje prema ovome Zakonu i izvođenjem drugih dokaza, a osobito vještačenjem i očevidom.

(2) O nadzoru sastavlja se zapisnik koji se dostavlja poreznom obvezniku osobno.

(3) Porezni obveznik na zapisnik može uložiti prigovor u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, u roku od pet dana od dana dostave zapisnika.

(4) Rok za prigovor iz stavka 3. ovoga članka ne može se produžiti.

Članak 15.

(1) Tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) uprave i lokalne samouprave, Hrvatski fond za privatizaciju, Državni ured za reviziju i druge pravne osobe s javnim ovlastima dužni su bez odgode:

1. omogućiti ovlaštenim osobama poreznog tijela uvid u službene i druge očevidnike, poslovne knjige, elektroničke baze podataka i isprave i pružiti im pomoć u nalaženju, dobivanju i korištenju podataka u vezi s postupkom utvrđivanja jednokratnog poreza,
2. na zahtjev poreznog tijela dostaviti podatke i isprave potrebne u vezi s postupkom utvrđivanja jednokratnog poreza.

(2) Ako čelnik tijela ili pravne osobe s javnim ovlastima ne osigura postupanje prema odredbama stavka 1. ovoga članka, ministar financija će na prijedlog ravnatelja Porezne uprave obavijestiti o tome tijelo nadležno za njegovo imenovanje i razrješenje, a radi pokretanja postupka razrješenja tog čelnika.

(3) Druge osobe koje drže isprave i dokaze o izvorima stjecanja imovine koja se oporezuje, dužne su na zahtjev Porezne uprave predočiti te isprave i dati obavijesti o tim ispravama i dokazima, ako se na temelju njih može identificirati, locirati i kvantificirati bilo koje sredstvo ili prihod ili drugi izvor stjecanja imovine, koja je predmet oporezivanja prema ovome Zakonu.

(4) Druga osoba iz stavka 3. ovoga članka ne može zbog opasnosti od kakve imovinske štete uskratiti obavijest o pravnim poslovima pri kojima je bila prisutna kao pozvani svjedok, o radnjama što ih je u pogledu spornog odnosa poduzela kao pravni prethodnik ili zastupnik poreznog obveznika i o činjenicama koje se tiču imovinskih odnosa uvjetovanih porodičnom ili bračnom vezom.

Osiguranje dokaza

Članak 16.

(1) Ako postoji opravdana bojazan da se dokaz neće moći izvesti ili da će njegovo kasnije izvođenje biti otežano, može se u tijeku poreznog postupka a i prije pokretanja postupka, zaključkom utvrditi osiguranje dokaza.

(2) U zaključku o osiguranju dokaza osobito se navode činjenice o kojima će se izvoditi dokazi i dokazi koji će se izvesti, a po potrebi imenovati će se i vještaci.

(3) Porezna uprava može u hitnim slučajevima odlučiti da izvođenje dokaza započinje i prije no što se zaključak o osiguranju dokaza dostavi poreznom obvezniku.

(4) Protiv zaključka o osiguranju dokaza žalba nije dopuštena.

VII. MJERE OSIGURANJA

Članak 17.

(1) Radi osiguranja naplate porezne obveze koja se u postupku utvrđuje ili će se utvrđivati, Porezna uprava donosi zaključak o određivanju privremene mjere osiguranja, a nadležna tijela su dužna isti provesti u svojim očevidnicima i drugim evidencijama.

(2) Zaključak o određivanju privremene mjere osiguranja može se donijeti i nakon završetka postupka jednokratnog utvrđivanja poreza, sve dok ne bude provedena ovrha radi naplate osigurane porezne obveze.

Članak 18.

(1) U zaključku o određivanju privremene mjere posebno će se odrediti sredstva kojima će se mjera prisilno ostvariti, predmet osiguranja i vrijeme trajanja te mjere.

(2) Protiv zaključka o određivanju privremene mjere osiguranja žalba nije dopuštena.

Članak 19.

(1) Radi osiguranja naplate porezne obveze može se odrediti jedna ili više mjera iz Ovršnog zakona, a osobito:

1. zabranu otuđenja ili opterećenja svoje nekretnine ili stvarnih prava koja su na nekretnini uknjižena u njegovu korist, uz zabilježbu te zabrane u zemljišnim knjigama,

2. osiguranje pljenidbom nekretnina koje nisu upisane u zemljišne knjige, pljenidba ili čuvanje ili uprava nad pokretnim stvarima, novčane tražbine, primanja iz ugovora o radu ili službe te svih drugih imovinskih ili materijalnih prava kao i pljenidba isprava o dionici i drugih vrijednosnih papira poreznog obveznika,

3. zabranu dužniku poreznog obveznika da dobrovoljno ispuni svoju obvezu poreznom obvezniku te zabranu poreznom obvezniku da primi ispunjenje te obveze odnosno raspolaže svojim tražbinama,

4. zabranu banci ili pravnoj osobi koja obavlja poslove platnog prometa da poreznom obvezniku ili trećoj osobi po njegovu nalogu isplati s njegova računa novčani iznos za koji je određena mjera osiguranja. Taj se iznos ne može prenijeti s toga računa dok zabrana traje.

(2) Mjere osiguranja iz stavka 1. točke 1. i 2. imaju učinak založnog prava.

(3) Mjere osiguranja određuju se u korist Republike Hrvatske.

(4) Bilo koja radnja koju protivnik osiguranja poduzme protivno određenoj mjeri bez pravnog je učinka.

Rješenje

Članak 20.

(1) Na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku Porezna uprava donosi rješenje o utvrđivanju jednokratnog poreza u roku trideset dana od proteka roka za prigovor na zapisnik.

(2) Ako je u postupku utvrđivanja jednokratnog poreza donijeto djelomično rješenje, rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se kumulativna porezna osnovica i ukupna obveza jednokratnog poreza s uključenom poreznom obvezom iz djelomičnog rješenja.

Članak 21.

(1) Protiv rješenja o jednokratnom porezu na imovinu dopuštena je žalba Ministru financija.

(2) Tužba kojom se pokreće upravni spor ne odgađa ovrhu rješenja protiv kojeg je tužba podnijeta.

Djelomično rješenje

Članak 22.

(1) Kad su tijekom postupka činjenice u jednom dijelu oporezivanja imovine u dovoljnoj mjeri utvrđene i kad se pokaže svrsishodnim da se o tom djelu riješi posebnim rješenjem, Porezna uprava može donijeti djelomično rješenje.

(2) Djelomičnim rješenjem utvrđuje se porezna obveza samo za dio imovine koja je predmet oporezivanja.

(3) Djelomično rješenje u pogledu pravnih sredstava i ovrhe smatra se samostalnim rješenjem.

Plaćanje jednokratnog poreza

Članak 23.

Porezni obveznik dužan je jednokratni porez platiti u roku od petnaest dana od dana konačnosti rješenja.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 24.

(1) Novčanom kaznom od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. porezni obveznik koji ne podnese izjavu o imovini ili ju ne podnese u propisanom roku (članak 9. stavak 3. i 4.),

2. porezni obveznik koji u izjavi o imovini ne iskaže ili netočno iskaže propisane podatke o imovini i njenim izvorima (članak 10. stavak 1.- 4.),

3. porezni obveznik koji jednokratni porez ne plati ili ne plati u propisanom roku (članak 23.).

Članak 25.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja na zahtjev Porezne uprave ne omogući uvid u očevidnike, poslovne knjige i druge baze podataka i isprave ili ne da obavijesti ili pomoć u postupku utvrđivanja poreza (članak 15. stavak 1. i 3.).

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi i tijelima uprave i drugim tijelima.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na imovinu fizičkih ili pravnih osoba iz članka 1. ovoga Zakona:

1. na dan 31. prosinca 2002.godine,
2. na imovinu čija je vrijednost umanjena u posljednja tri mjeseca prije 31. prosinca 2002. godine,
3. na imovinu stečenu tri mjeseca prije isteka roka iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Za imovinu koja će biti stečena nakon 31. prosinca 2002. odredbe ovoga Zakona njegove primjenjuju se istekom zadnjeg dana tromjesečja u kojem je ta imovina stečena.

Članak 27.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

O B R A Z L O Ž E N J E

Prijedlogom zakona o jednokratnom porezu na imovinu uređuje se plaćanje poreza na imovinu stečenu tijekom i u vezi s pretvorbom i privatizacijom ili sredstvima ostvarenim na temelju tih postupaka i u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima su Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari, a za vrijeme i u vezi s Domovinskim ratom, uvodi se jednokratni porez na tu imovinu.

Jednokratni porez na imovinu prihod je državnog proračuna a namijenjen je za poticanje razvoja i zapošljavanja. Prijedlogom zakona utvrđuju se osnove za plaćanje tog poreza kao što su: predmet oporezivanja, porezni obveznik, porezna osnovica, porezne stope, način utvrđivanja i plaćanja poreza i druge postupovne odredbe.

U nastavku se obrazlažu pojedine odredbe Prijedloga zakona o jednokratnom porezu na imovinu:

Članak 1.

Tom se odredbom uvodi jednokratni porez na imovinu fizičkih ili pravnih osoba stečenu u postupku pretvorbe ili privatizacije i stečenu sredstvima iz tih postupaka, a i na imovinu stečenu u poslovanju s Republikom Hrvatskom, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i s pravnim osobama u kojima Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile isključivi ili većinski dioničari ili udjelničari. Nadalje se propisuje da su prihodi ostvareni po ovome Zakonu prihod državnog proračuna i namijenjeni za poticanje razvoja i zapošljavanja.

Članak 2.

Tom se odredbom propisuje da je predmet oporezivanja imovina koja je stečena izravno ili neizravno u postupku pretvorbe i privatizacije, iz izvora za koji se ne može utvrditi valjana pravna osnova stjecanja. Iz formulacije navedene odredbe proizlazi, da će se imovinom stečenom iz izvora bez valjane pravne osnove smatrati ona imovina, za koju se tijekom postupka izvjesno ne utvrdi da je stečena s valjanom pravnom osnovom. To znači da bi na njezinog imatelja bio teret dokazivanja da je tu imovinu stekao iz izvora s valjanom pravnom osnovom. Stjecanjem imovine bez valjane pravne osnove smatrat će se ona imovina za koju se utvrdi da je stečena radnjama koje imaju značenje kaznenog djela, ali i ako je stečena pravnim poslovima koji su protivni načelima pravnog poretka, prisilnim propisima ili javnom moralu.

Osim toga predmet oporezivanja je i imovina stečena iz izvora koji nisu bili oporezivani prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme stjecanja tih izvora. U tom slučaju bit će potrebno utvrditi zbog kojih razloga određeni izvori iz kojih je imovina stečena nisu bili oporezovani, iako su trebali biti. Predmet oporezivanja je i imovina stečena posebnim pogodnostima te su u stavku 3. razrađeni slučajevi za koje će se uvijek smatrati da je neka imovina stečena pod posebnim pogodnostima.

Članak 3.

Tom se odredbom uređuje da je porezni obveznik jednokratnog poreza fizička ili pravna osoba koja je stekla imovinu u postupku pretvorbe i privatizacije i u tijeku Domovinskog rata, iz odnosa i na način propisan odredbama članka 1. i 2. ovoga Zakona. Međutim, porezni obveznici po ovome Zakonu mogu biti i one fizičke i pravne osobe kojima je stečena imovina na propisani način darovana ili dana posebnim pogudovanjem od strane izvornog stjecatelja.

Članak 4.

Tom se odredbom propisuje porezna osnovica jednokratnog poreza za imovinu izravno ili neizravno stečenu iz izvora za koje ne postoji valjana pravna osnova, a u visini njene vrijednosti na dan 31. prosinca 2002. godine odnosno istekom tromjesečja nakon isteka 31. prosinca 2002. za imovinu stečenu iz neoporezovanih izvora ili na temelju posebnih pogodnosti, poreznu osnovicu čini njena vrijednost na dan 31. prosinca 2002. (ili zadnjeg dana tromjesečja za imovinu koja je stečena nakon 31. prosinca 2002.), koja se umanjuje za troškove stjecanja i preuzete obveze s valutnom klauzulom te izvršena ulaganja u tu imovinu u cilju očuvanja i uvećanja njene vrijednosti.

Članak 5.

Tom se odredbom propisuju progresivne stope oporezivanja jednokratnim porezom.

Članci od 6. do 8.

Ovim se odredbama propisuje postupak oporezivanja jednokratnim porezom. Nadležnost za pokretanje postupka oporezivanja dana je Poreznoj upravi (alternativa: Vladino povjerenstvo). Istodobno su određenim tijelima dane obveze da bez odgode obavještavaju o činjenicama i podacima bitnim za pokretanje toga postupka. Provođenje postupka utvrđivanja jednokratnog poreza u nadležnosti je Ministarstva financija-Porezne uprave.

Članci od 9. do 16.

Tim se člancima propisuje postupak utvrđivanja jednokratnog poreza na način da se poreznom obvezniku daje nalog istodobno s početkom toga postupka. Propisuje se sadržaj toga naloga, a osobito obveza poreznog obveznika da daje izjavu o svojoj imovini na dan 31. prosinca 2002., iznimno i tri mjeseca prije tog datuma te i imovini stečenoj nakon 1. siječnja 2003. do dana podnošenja izjave. Propisuje se utvrđivanje činjeničnog stanja i izvođenje dokaza koje je na Poreznoj upravi, ali u dijelu umanjenja ili ukidanja porezne obveze i na poreznom obvezniku. Činjenice u vezi s utvrđivanjem jednokratnog poreza nadzorom utvrđuje Porezna uprava kod poreznog obveznika ali i drugih osoba. Po potrebi te se činjenice izvode i drugim dokazima, posebice vještačenjem i očevidom. U tom cilju propisana je obveza tijelima državne uprave, područne uprave i samouprave i drugim osobama s javnim ovlastima da daju i omogućuju korištenje raspoloživih podataka vezanih uz ovaj postupak. Osim toga, takva obveza propisana je i za sve druge osobe (pravne i fizičke) koje raspolažu ispravama ili mogu dati obavijesti u konkretnom predmetu.

Članci od 17. do 23.

Ovim člancima propisane su mjere osiguranja radi naplate porezne obveze koja je u postupku utvrđivanja ili će to biti. U tom smislu propisana je mogućnost da Porezna uprava donese zaključak kojeg su nadležna tijela obvezna provesti u svojim evidencijama. Nadalje radi osiguranja naplate propisana je i mogućnost određivanja mjera iz Ovršnog zakona.

Tim odredbama propisano je donošenje rješenja o utvrđivanju jednokratnog poreza, a i mogućnost donošenja djelomičnog rješenja, sve u propisanim slučajevima.

U postupovnim odredbama se u odgovarajućim člancima ne daje mogućnost isticanja žalbe protiv zaključaka koji su doneseni u tijeku postupka. Protiv rješenja o jednokratnom porezu odnosno djelomičnog rješenja dopuštena je žalba ministru financija.

Propisano je da je porezni obveznik dužan jednokratni porez utvrđen rješenjem platiti u roku petnaest dana od dana njegove konačnosti.

Članci 24. i 25.

Ovim se odredbama propisuju novčane kazne za prekršaje za poreznog obveznika u visini od 500.000,00 do 1.000.000,00 kuna, a i kazne za druge osobe koje na zahtjev Porezne uprave ne daju tražene podatke u visini od 50.000,00 do 200.000,00 kuna, te kazne od 20.000,00 do 50.000,00 kuna, za odgovorne osobe.

Članak 26.

U prijelaznim i završnim odredbama propisano je da će se odredbe Zakona primijeniti na imovinu stečenu na način iz članka 1. i 2. ovoga Zakona, koju fizičke ili pravne osobe posjeduju na dan 31. prosinca 2002., a iznimno i na imovinu otuđenu u posljednja tri mjeseca prije toga datuma, odnosno i imovinu stečenu nakon 31. prosinca 2002. godine.

Članak 27.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».